

besloten om rsd 14 aan te bieden. Maar, zoals uit het besluit van 21 mei blijkt, zeiden de gezanten dat ze beslist rsd 15 moesten eisen. Mede omdat wegens de krappe kas het winnen van tijd gewenst was, is besloten bij rsd 14 te blijven. In de brief van 13 juni 1765 is dat de koning meegedeeld. [fol. 42] Voor de vermindering van de verkoopprijs van tin aan de Chinese jonken van rsd 20 tot rsd 19 de pikol wordt verwezen naar het besluit van 17 mei 1765. Daar zijn de redenen daarvoor genoemd en wat aan de Heren Bewindhebbers voor de Directe Vaart op China wordt meegedeeld. Men is het al enige tijd met Heren XVII eens dat de verbouw van peper bevorderd moet worden door eerder peper dan tin te accepteren en slechts passen te verlenen voor vaartuigen met gelijke hoeveelheid daarvan. Verleden jaar is besloten om jaarlijks niet meer dan 16.000 pikol, of 2.000.000 lb tin te accepteren. [fol. 43] Ook dit jaar is weinig meer, namelijk $18.232\frac{56}{125}$ pikol tin aanvaard en $8344\frac{70}{125}$ pikol peper, of $712\frac{31}{100}$ pikol meer dan het voorafgaande jaar. Daar was toen nog een partijtje bij op schepen van de koning die in 1763 waren teruggekeerd en Batavia niet hadden bereikt. Het verschil tussen de peper en het tin is dus aanzienlijk.)

Echter wijl d' acceptatie van meerder tin dan peper, nu er van jaar tot jaar van het eerste meerder naar China versonden word, niet meer zoo nadeelig kan werden geacht, alzoo men reekenen kan daarop bij verzending derwaarts, vrij meer te avanceren dan op contanten, vooral dukatons, welke in China verlies geeven, zullen wij om die redenen nu of vooreerst geen verandering in dit stuk maken, te minder, wijl de supercargas in China zegen dat er jongstlede geen peper in dat rijk van Palembang is aangebragt, waardoor men diend te vermoeden dat de Comp^e. den gantschen insaam van dien kore gekreegen heeft. Fol. 43r-v.

[fol. 44] De verbouw van peper lijdt niet onder het gebruik van de bevolking in de tinnijnen, omdat daar Chinezen werken, maar door de slechte leiding en de capriolen van de kroonprins. Men hoopt dat die door de ernstige brief aan de koning van gedachten zal veranderen en zijn eigen belang begrijpt, zodat de verbouw van peper zal toenemen. Wel wordt er op gewezen dat er maar 30 peperverbouwers zijn, die uit Djambi naar Palembang kwamen en zouden terugkeren, maar conform het besluit van 19 maart 1765 toch zijn gebleven. Het verlenen van passen voor Siak en Kampar blijft verboden en de residenten is bevolen Heren XVII [fol. 45] uit te leggen waar de Palembangers kruit en ammunitie vandaan halen en rijst tegen mensen inwisselen. De gerepatrieerde resident Huijbert Johan de Heere had het daarover in zijn aparte brief van 1 februari 1762. Volgens een brief van 29 december 1762 zou de kroonprins uit de bovenlanden salpeter en zwavel laten aanvoeren om er buskruit van te maken. Men wil weten of dat waar is, of het om een noemenswaardige hoeveelheid gaat en wat de kwaliteit is. Eveneens vraagt men van waar er kruit en ammunitie wordt gesmokkeld. Er is de residenten gevraagd hoe dat te belemmeren is. Heren XVII vroegen van de Hoge Regering wat ze er van vond [fol. 46] om de koning te verplichten in de passen de hoeveelheid buskruit in zijn vaartuigen te vermelden en dat de overige lading in beslag zou worden genomen. Men wijst Heren XVII er op dat de vorst dat volgens de brief van de residenten van 7 februari 1762 pertinent van de hand wijst. Omdat er geen zekerheid is of er met die vaartuigen gesmokkeld wordt, heeft men strengere maatregelen, die de vorst onaangenaam zullen zijn, vermeden. Als er fundamentele redenen voor zijn, zal er wel krachtig opgetreden worden. Hoewel er, zoals in de generale missive van 20 oktober 1764 werd gemeld, een duidelijke verdenking van zeeroverij bestaat, heeft men de Palembangers nog nimmer daarvan kunnen overtuigen. In de vergadering van 12 april 1763 is evenwel besloten om op middelen te zinnen om het aantal vaartuigen van de vorst [fol. 47] zoveel mogelijk te beperken. Heren XVII merkten op dat het onderhouden van de vorst over te weinig geleverde tin, als dat niet door misbruik werd veroorzaakt, of de schuld bij de Compagnie lag, hun ongenoegen zou vermeerderen. De Hoge Regering zegt hierop dat Compagnies dienaren te Palembang geheel vrij van verdenking van fraude zijn, daar ze geen enkele bemoeienis met het laden van de vaartuigen hebben. Er is ook geen reden tot achterdocht over kwalijke praktijken te Batavia, want de onlangs aangekomen vaartuigen